

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

На № 10542-13/05 від 13.05.2025

Асоціація “Незалежна асоціація
банків України”

Комітет з питань регуляторної
політики та комплаєнс

Про розгляд листа

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув лист Асоціації “Незалежна асоціація банків України” (далі – НАБУ) від 13.05.2025 № 10542-13/05 щодо практичного застосування окремих норм статті 14 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ) (далі – Лист) та повідомляє таке.

I. Відповідно до частини першої статті 14 Закону про ПВК/ФТ суб’єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ), що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору платіжної операції), повинен забезпечити, щоб усі платіжні операції супроводжувалися інформацією про платника (ініціатора платіжної операції) [далі – платник (ініціатор)] та отримувача за платіжною операцією (далі – отримувач) в обсязі, визначеному в пунктах 1-2 частини першої статті 14 Закону про ПВК/ФТ.

У частині третій статті 14 Закону про ПВК/ФТ передбачено, що платіжна операція, ініційована в межах України, у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, електронних грошей, віртуальних активів, повинна супроводжуватися щонайменше номером рахунку / електронного гаманця або унікальним номером електронного платіжного засобу платника (ініціатора) / наперед оплаченої картки багатоцільового використання та номером рахунку / електронного гаманця або унікальним номером електронного платіжного засобу отримувача / наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі відсутності рахунку / електронного гаманця платника (ініціатора) – унікальним обліковим номером фінансової операції.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28

Водночас СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), протягом трьох робочих днів з дня надходження запиту від посередника з проведення платіжної операції або СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, зобов'язаний надати:

інформацію про платника (ініціатора) та отримувача, зазначену у пунктах 1 і 2 частини першої статті 14 Закону про ПВК/ФТ щодо платіжної операції на суму, що дорівнює або перевищує 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті;

інформацію про платника (ініціатора) та отримувача, визначену в абзацах п'ятому – дванадцятому частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ щодо платіжної операції на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень.

У разі проведення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, у тому числі емітованих нерезидентами, інформацію на запит щодо платника / отримувача надає банк-емітент відповідного електронного платіжного засобу платника / отримувача.

Також слід зазначити, що згідно з вимогами частини другої статті 14 Закону про ПВК/ФТ СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), здійснює належну перевірку до проведення платіжної операції шляхом верифікації платника (ініціатора) в частині даних, наведених у пункті 1 частини першої цієї статті, на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел.

У частині п'ятій статті 14 Закону про ПВК/ФТ передбачено, що в разі ініціювання платіжної операції в межах України та за межі України на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень, СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), може не здійснювати верифікацію платника (ініціатора) відповідно до частини другої цієї статті, крім випадків, якщо:

існує підозра, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), отримує від платника (ініціатора) кошти в готівковій формі.

Відповідно до пункту 40¹ Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 164 (зі змінами) (далі – Положення № 164), еквайр та інший надавач платіжних послуг, який бере участь у здійсненні платіжної операції, зобов'язані супроводжувати платіжну операцію інформацією в обсягах,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28

передбачених статтею 14 Закону про ПВК/ФТ. Еквайр / інший надавач платіжних послуг під час надання платіжної послуги користувачу не є платником або отримувачем за платіжною операцією, що ініційована користувачем на користь отримувача через еквайра / іншого надавача платіжних послуг.

Згідно з пунктом 40² Положення № 164 еквайр за кожною виконаною платіжною операцією, включаючи операцію, здійснену за участю іншого надавача платіжних послуг, зобов'язаний володіти інформацією про платника (повний номер платіжного інструменту / найменування суб'єкта господарювання, номер рахунку суб'єкта господарювання і код за ЄДРПОУ) та отримувача (повний номер платіжного інструменту / найменування суб'єкта господарювання, номер рахунку суб'єкта господарювання і код за ЄДРПОУ).

З огляду на викладені норми законодавства щодо зазначеної в Листі позиції НАБУ зазначаємо таке.

Позиція НАБУ: «платіжну операцію, ініційовану в межах України з використанням електронних платіжних засобів на суму до та вище 30 тис. грн достатньо супроводжувати номером електронного платіжного засобу платника (ініціатора) та номером електронного платіжного засобу отримувача».

Так, відповідно до абзацу першого частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ платіжна операція, ініційована в межах України з використанням електронних платіжних засобів, щонайменше повинна супроводжуватися унікальним номером електронного платіжного засобу платника (ініціатора) та унікальним номером електронного платіжного засобу отримувача.

Позиція НАБУ: “на момент виконання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів на суму до та вище 30 тис. грн, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору платіжної операції) не зобов'язаний отримувати та зберігати інформацію про платника та отримувача, зазначену в абзаці 2 ч. 3 ст. 14 Закону про ПВК/ФТ, яка надається на запит посередника або надавача платіжних послуг отримувача”.

1. Якщо СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), не є банком-емітентом.

Зважаючи на наведені вище норми та з урахуванням частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору) і який не є банком-емітентом, у разі проведення платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, та за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищує 30 тисяч гривень, має право не здійснювати верифікацію платника (ініціатора) відповідно до частини другої статті 14 Закону про ПВК/ФТ за такою платіжною операцією до її виконання, враховуючи положення частини п'ятої статті 14 Закону про ПВК/ФТ та крім випадків встановлення таким СПФМ ділових відносин (зокрема шляхом акцептування відповідних оферт) з платниками – ініціаторами переказів.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28

Водночас звертаємо увагу, що відповідно до пункту 10 додатка 16 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65 (зі змінами) (далі – Положення № 65), банк як СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), в своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ¹ повинен визначити ознаки пов'язаності переказів коштів, щоб бути в змозі забезпечити виконання вимог статті 14 Закону про ПВК/ФТ у частині верифікації платника (ініціатора) платіжної операції (у разі виявлення ознак пов'язаності відповідних платіжних операцій) та, відповідно, визначити момент, на який банк повинен володіти відповідною інформацією, зокрема про платника (ініціатора).

У випадку проведення платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів на суму, що дорівнює або перевищує 30 тисяч гривень, вважаємо, що СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору) та який не є банком-емітентом, повинен володіти інформацією про платника (ініціатора) *(в обсязі, визначеному в абзаці третьому частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ)* за такою платіжною операцією на момент її виконання, враховуючи, що платник (ініціатор) має бути верифікований² СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), до проведення платіжної операції відповідно до вимог частини другої статті 14 Закону про ПВК/ФТ.

З метою забезпечення виконання обов'язку, встановленого в абзаці другому частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ, а також інших обов'язків СПФМ, визначених законодавством та внутрішніми документами з питань ПВК/ФТ, СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), має розробити (налагодити) процедури отримання відповідної інформації про платника (ініціатора) *(у випадку проведення платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень та за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищує 30 тисяч гривень)* та отримувача в банку-емітенту відповідного електронного платіжного засобу платника / отримувача.

2. Якщо СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), є банком-емітентом, то він завжди володітиме інформацією про платника (ініціатора) платіжної операції на момент її проведення з використанням електронних платіжних засобів, незалежно від суми такої платіжної операції, отримавши її за результатами ідентифікації та верифікації платника (ініціатора) відповідно до вимог Закону про ПВК/ФТ.

Водночас таким СПФМ мають бути розроблені (налагоджені) процедури отримання відповідної інформації про отримувача в банку-емітенті електронного платіжного засобу отримувача з метою забезпечення виконання в триденний термін обов'язку згідно з абзацом другим частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ, якщо надійде запит від посередника з проведення платіжної операції.

¹ Запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

² У частині даних, наведених у пункті 1 частини першої статті 14 Закону про ПВК/ФТ.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28

Позиція НАБУ: *“посередник та надавач платіжних послуг отримувача можуть отримувати інформацію про платника чи отримувача від банку-емітента”*.

Так, відповідно до абзацу тринадцятого частини третьої статті 14 Закону про ПВК/ФТ у разі проведення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, у тому числі емітованих нерезидентами, інформацію на запит щодо платника / отримувача надає банк-емітент відповідного електронного платіжного засобу платника / отримувача.

Отже, посередник та надавач платіжних послуг отримувача можуть отримувати інформацію про платника чи отримувача за платіжною операцією з використанням електронних платіжних засобів від відповідного банку-емітента.

Водночас у разі надходження від посередника та/або надавача платіжних послуг отримувача (СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу) запиту щодо надання відповідної інформації про платника (ініціатора) та отримувача СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), зобов’язаний у триденний термін надати інформацію, визначену частиною третьою статті 14 Закону про ПВК/ФТ.

II. Питання НАБУ: *“чи вважатиметься прийнятною та такою, що відповідатиме вимогам статті 14 Закону про ПВК/ФТ, практика автоматичної відмови в авторизації платіжної операції у випадках, коли електронний платіжний засіб емітовано банком-нерезидентом (враховуючи практичні складнощі банків щодо отримання додаткової інформації про платника або отримувача), якщо:*

- відповідна інформація про платника або отримувача відсутня у параметрах транзакції;

- банк-резидент або посередник (у тому числі нерезидент) не володіє вичерпними даними, необхідними для належного супроводу платіжної операції;

- банк-резидент не має інформації, до кого саме з учасників платіжного ланцюга-нерезидентів звертатися з метою отримання такої інформації”.

Відповідно до частини одинадцятої статті 14 Закону про ПВК/ФТ посередник з проведення платіжної операції / СПФМ, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, повинен запровадити процедури на основі ризик-орієнтованого підходу щодо прийняття рішення про здійснення, відхилення чи зупинення переказу коштів, що не містить інформації, передбаченої цією статтею, та про вжиття відповідних заходів.

У пункті 1 додатка 16 до Положення № 65 передбачено, що банк з метою виконання вимог, визначених у статті 14 Закону про ПВК/ФТ, має забезпечити, зокрема:

супроводження переказів коштів обов’язковою інформацією про платника і отримувача коштів;

запровадження належних заходів моніторингу наявності обов’язкової інформації в переказі та виявлення реквізитів, заповнених із використанням символів, які не допускаються платіжною системою;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28

розроблення і застосування ефективних ризик-орієнтованих процедур із метою прийняття рішення щодо проведення, зупинення, відхилення переказів коштів, у яких відсутня інформація про платника та/або отримувача або які заповнені з використанням символів, що не допускаються правилами відповідної платіжної системи.

Згідно з пунктом 18 додатка 16 до Положення № 65 банк-посередник / банк отримувача під час прийняття рішення про виконання, відхилення або зупинення переказу повинен врахувати ризики ВК/ФТ³, пов'язані з таким переказом, зокрема:

чи призводить відсутність інформації про платника та/або отримувача, до підвищення ризиків ВК/ФТ;

чи призводить наявність одного або декількох індикаторів моніторингу інформації про платника та/або отримувача переказу коштів до виникнення підозри в банку.

Якщо банк-посередник / банк отримувача прийняв рішення про відхилення в проведенні переказу коштів, то він повідомляє СПФМ-посередника / СПФМ-платника про причини такого відхилення. У цьому випадку надсилання запиту щодо уточнення інформації про платника та/або отримувача не вимагається (пункт 19 додатка 16 до Положення № 65).

Отже, у випадку здійснення платіжної операції (переказу коштів) з використанням електронного платіжного засобу, емітованого банком-нерезидентом, щодо якої відсутня (зазначено не в повному обсязі) необхідна інформація про платника або отримувача відповідно до вимог статті 14 Закону про ПВК/ФТ, банк самостійно на підставі ризик-орієнтованого підходу, враховуючи ризики ВК/ФТ, пов'язані з такою платіжною операцією, приймає рішення про здійснення, відхилення або зупинення переказу коштів та про вжиття відповідних заходів, враховуючи вимоги частин одинадцятої–чотирнадцятої статті 14 Закону про ПВК/ФТ.

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Крутських Оксана
(044) 230 18 95

³ Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

25-0009/57656

від 25.07.2025 17:28